

Deskundigheidsbevordering, standaarden

Deskundigheidsbevordering

De afdeling Deskundigheidsbevordering van het NHG bestaat formeel vanaf 1 januari 1991. Deze nieuwe afdeling vervaardigt onder andere deskundigheidsbevorderingspakketten; dat zijn onderwijspakketten bij de standaarden. Deze pakketten 'vertalen' de standaarden in onderwijstermen. Voor de onderwijsgever is er een uitgewerkte en beproefde beschrijving; sommige onderwijsgevers volgen deze letterlijk, andere vinden aanpassingen wenselijk voor de eigen situatie. Voor de deelnemende huisarts zijn er werkbladen met opdrachten, waar nodig voorzien van audiovisuele ondersteuning.

Degene die het onderwijs verzorgt voor een bepaalde groep huisartsen, kan een selectie maken uit een pakket. Als er behoefte is te toetsen in hoeverre men reeds handelt in de lijn van een standaard, kan gebruik worden gemaakt van de Toetsmodule. Wil een groep bij de standaard behorende vaardigheden trainen, dan ligt de Veranderingsmodule voor de hand.

Het Genootschap ontwikkelt de deskundigheidsbevorderingspakketten; de LHV zorgt voor de distributie. Er wordt naar gestreefd voldoende pakketten te vervaardigen, zodat elke onderwijsgever voor zijn groep snel en gemakkelijk kan starten.

Inmiddels is ervaring opgedaan met het werken met de pakketten. De Plaatselijk Coördinator heeft zelf zo'n pakket of kan het via de Inhouds Coördinator of de LHV-afdeling Deskundigheidsbevordering bestellen. Huisartsengroepen kunnen gemakkelijk met deze pakketten aan de slag. Voor Plaatselijk Coördinatoren/onderwijsgevers worden kadertrainingen georganiseerd.

De planning van de pakketten loopt voor een groot deel parallel aan die van de standaardenontwikkeling. Het is de bedoeling in 1992 8 à 10 pakketten uit te brengen (*kader*). De meeste pakketten behoren bij nieuw te verschijnen standaarden; ook enige reeds verschenen standaarden zullen worden voorzien van een deskundigheidsbevorderingspakket.

Oproep

Elders op deze pagina is vermeld welke onderwerpen in 1992 aan de orde zullen komen. Wij willen graag in contact komen met personen/ instanties die op deze gebieden reeds onderwijsmateriaal hebben ontwikkeld. Wellicht is dit goed in te passen in de nieuwe pakketten, waardoor het wiel niet nodig is het wiel nog eens uit te vinden.

Reacties kunnen worden gericht aan: NHG-afdeling Deskundigheidsbevordering, Mw. E. Bakker-Timmer, Postbus 3231, 3502 GE Utrecht; telefoon 030-881.700.

Standaarden – stand van zaken

Nieuwe onderwerpen worden voorbereid. U vindt daarvoor weer oproepen voor deelname aan de verschillende werkgroepen. Specifieke deskundigheid is daarbij niet altijd vereist, sterker nog: in iedere werkgroep wordt een huisarts opgenomen, die geen specifieke deskundigheid heeft, maar wel bereid is in staat is actief aan het ontwerp mee te werken, onder andere door literatuuronderzoek.

Standaarden – Oproepen

• Leden voor de werkgroepen standaardenontwikkeling

Voor de volgende werkgroepen vragen wij behalve ter zake deskundige huisartsen ook geïnteresseerde (niet specifiek deskundige) collegae, die bereid zijn actief aan de ontwikkeling van een standaard bij te dragen.

- Bloedonderzoek bij Klachten van Algemene Aard;
- Begeleiding van Patiënten na een Hartinfarct;
- Maagklachten;
- Begeleiding van Carcinoompatiënten.

Aanmeldingen op korte termijn, NHG-bureau, t.a.v. mw. A. Heessels, secretaresse van de afdeling, Postbus 3231, 3502 GE Utrecht; telefoon 030-881.700.

Reeds vervaardigde DKB-pakketten

- Diabetes Mellitus Type II (1990);
- Enkeldistorsie (1990);
- Oogheelkundige Diagnostiek (1990);
- Perifeer Arterieel Vaatlijden (januari 1991);
- Acne (maart 1990);
- Risicofactoren (Hypertensie en Hypercholesterolemie) (november 1991).

In de planning

- Dementie (december 1991);
- Ulcus Cruris Venosum;
- Slapeloosheid en Slaapmiddelen;
- Abnormaal Vaginaal Bloedverlies;
- Schouderklachten;
- Cara (Behandeling en Begeleiding en Cara bij kinderen);
- Hypo-/hyperthyreoïdie;
- Zwangerschap en Kraambed;
- Bloedonderzoek bij verdenking op Leveraandoeningen en bij klachten van Algemene Aard.

Gepubliceerd in 1990

- Mammografie M07 (januari);
- Medische Verslaglegging O02 (maart);
- Schouderklachten M08 (mei-I);
- Otitis Media Acuta M09 (mei-II);
- Problematisch Alcoholgebruik M10 (juni);
- Acute Keelpijn M11 (juli);
- Oogheelkundige Diagnostiek M12 (september);
- Perifeer Arterieel Vaatlijden M13 (oktober).

Gepubliceerd in 1991

- IUD M14 (januari-II);
- Acne M15 (maart);
- rectificatie Mammografie (april);
- Ulcus Cruris Venosum M16 (mei);
- rectificatie Problematisch Alcoholgebruik (juni);
- Hypertensie M17 (juli);
- Otitis Media met Effusie M18 (augustus);
- Migraine M19 (oktober);
- Cholesterol M20 (november).

Becommentarieerd

- Dementiesyndroom bij Bejaarden (december 1991).

In ontwikkeling

- Subfertiliteit;
- Slapeloosheid en Slaapmiddelen;
- Herkenning Cara-patiënt;
- Cara bij Kinderen;
- Behandeling en Begeleiding Cara-patiënt;
- Abnormaal Vaginaal Bloedverlies;
- Atriumfibrilleren;
- Bloedonderzoek bij verdenking op Leveraandoeningen;
- Kinderen met Koorts;
- Hypo-/hyperthyreoïdie;
- Acute Diarree;
- Verloskunde (praktijkvoering);
- Zwangerschap en Kraambed;
- Varices.

In voorbereiding

- Begeleiding van Carcinoompatiënten;
- Angina Pectoris.

Jaarverslag CWO 1990

Algemeen

In dit verslagjaar rolde na (te) lange tijd eindelijk het cursusmateriaal 'Kritisch lezen' van de persen. Dit werkboek is bedoeld als leidraad voor het kritisch lezen van onderzoeksartikelen in groepen huisartsen. Via een uitgebreide mailing is het onder de aandacht van de WDH's gebracht. Helaas verscheen het oefenboek wegens tekstredactionele problemen ook dit jaar niet.

Enkele CWO-projecten naderen hun laatste fase, die van de rapportage. Binnen afzienbare tijd (1991-1992) zullen artikelen verschijnen en ter publikatie worden aangeboden uit de projecten over laboratoriumonderzoek, lage-rugpijn en vaginale klachten.

Onderzoek

Lage-rugpijn

De dataverzameling was dit verslagjaar voorbij, zodat een aanvang gemaakt werd met de analyse. De datareductie, van ruwe gegevens naar analyse-eenheden, en het schrijven van computerprogramma's voor de statistische verwerking vormden de opmaat tot de eigenlijke analyse. De onderzoekers besteedden veel aandacht aan de constructie van pijn-episoden en pijnvrije episoden. Op het oog leek dit een eenvoudige zaak, maar er ontstaat een probleem als men een onderscheid wil maken dat voor alle patiënten en op alle meetmomenten geldig is. Een ideale oplossing is niet gevonden, maar er is wel een werkbaar onderscheid gemaakt om patiënten in subgroepen in te delen. De resultaten van dit onderzoek naar het effect van oefentherapie op acute rugpijn worden tegen het eind van 1991 verwacht.

Laboratoriumonderzoek

Het onderzoek waarbij een groep huisartsen een beperkt aanvraagformulier ontving voor laboratoriumonderzoek, is in 1990 voor het grootste deel afgesloten. Er werden enkele publikaties voorbereid.

Vaginale klachten

In augustus 1990 werden de laatste follow-up metingen uitgevoerd. Met de analyses betreffende de klinisch epidemiologische vraagstukken was al in mei begonnen. Er werd gewerkt aan publikaties over diagnoses en redenen van het contact met de huisarts bij vrouwen met vaginale klachten, over Chlamydia trachomatis en bacteriële vaginose en over de voorspellende waarde van klachten, patiëntkenmerken en symptomen. De artikelen over de follow-up studies – de clinical trial van metronidzaol en melkzure ovula bij bacteriële vaginose en het onderzoek naar het beloop van de klachten bij vrouwen zonder

microbiële diagnose – zullen in de tweede helft van 1991 gereed zijn voor publikatie.

Overige onderzoeken

In de projecten over knieklachten en koemelkallergie werd vooral aandacht besteed aan het adequaat formuleren van de vraagstelling en de onderzoeksopzet.

Door nieuwe leden van de CWO werden nieuwe onderzoeksonderwerpen aangedragen: de waarde van een besliskundig hulpmiddel bij het stellen van de diagnose myocardinfarct, de waarden van anamnese, lichamelijk onderzoek en laboratoriumonderzoek bij verdenking op Chlamydia-trachomatisinfecties, de waarde van huisartsendiagnostiek bij verdenking op decompensatio cordis, het beloop van conjunctivitis in de huisartspraktijk en de relatie tussen migraine, irritable bowel syndroom en hyperventilatie. Nieuwe leden kregen steun van oudere leden bij het uitwerken van de vraagstellingen bij deze onderwerpen. De ervaring leert dat het ontwikkelen van een goede vraagstelling en het maken van een daarbij passende onderzoeksopzet veel tijd kost.

Scholing en advisering

Tijdens het goed bezochte CWO-weekend stond het maken en analyseren van overlevingscurves centraal. Daarbij gaat het in de huisartspraktijk uiteraard niet om 5-jaarsoverlevingen. Deze techniek is ook bruikbaar bij het vergelijken van therapieën in het verloop van de tijd: hoelang duurt het voor dat de ziekte genezen is of de klachten over zijn. Een lid van de CWO gaf deze cursus in gecompriëerde vorm aan onderzoekers van het Huisartsen Instituut van de VU. De interne scholing werd in de loop van het jaar toegesneden op de eerste fasen van onderzoek met oefeningen over vraagstelling en operationalisaties aan de hand van problemen uit het nieuwe onderzoek.

In december werd samen met het NUHI een vijfdaagse cursus georganiseerd over wetenschappelijk onderzoek. Docenten waren onder anderen H. Wulf, B. Andersen en J. van Eijk.

Door diverse leden werden in WDH-verband voordrachten gehouden over resultaten uit hun onderzoek.

Een enkele huisarts werd over voorgenomen onderzoek geadviseerd. Verder werd uitgebreid advies gegeven over de juiste wijze van steekproefrekening in de huisartspraktijk aan het voedingsinstituut van TNO.

Namens de CWO nam de voorzitter deel aan begeleidingscommissies van het Huisarts Assistentie Preventie project, het project taakverdeling Huisarts-praktijkassistentie van de Stichting

O&O en het project Delegeren van taken aan de assistente. Verder was de CWO vertegenwoordigd in de Wetenschappelijk adviesgroep van de SDH.

Met het Bestuur van het NHG werd overeengekomen dat de CWO advies kan geven bij knelpunten in de wetenschappelijke verantwoording van de standaarden.

Voordrachten en publikaties

Chavannes AW. De behandeling van acute rugpijn; het beloop van de pijn op korte termijn. Tijdschr Soc Gezondheidszorg 1990; 68: 55.

Boeke AJP, Dekker JH. Chlamydia trachomatis in de huisartspraktijk. NHG referatendag, 6 oktober 1990.

Dekker JH, Boeke AJP. De voorspellende waarde van klachten en verschijnselen bij de diagnostiek van vaginale aandoeningen; een onderzoek in de huisartspraktijk. Voordracht. WEON-congres, 1 juni 1990; Tijdschr Soc Gezondheidszorg 1990; 69(supl): 30-1.

Dekker JH, Boeke AJP. Telefonisch vaginale klachten behandelen?! Voordracht minisymposium Vakgroep Huisartsgeneeskunde VU, 8 oktober 1990.

Lucassen PLBJ. Single case research. Een overzicht. Huisarts Wet 1990; 33: 107-8.

Lucassen PLBJ. Een voorbeeld van single case research. Huisarts Wet 1990-33: 109-11.

Lucassen PLBJ. Voedselallergie bij zuigelingen. Huisarts Wet 1990; 33: 418-25.

Lucassen PLBJ. Voedselallergie bij zuigelingen. Voordracht lustrumsymposium project 'Samenwerking 1e-2e lijn' VU-ziekenhuis.

Nijland A, De Haan J, Van der Velden J, Meyboom-de Jong B. De sociale en professionele kenmerken van de doktersassistentie. Huisarts Wet 1990; 33: 350-4, 363.

Nijland A, Tuntler-Vink CJHD, Meyboom-de Jong B, De Haan J. De doktersassistentie. Een beroep in beweging. Med Contact 1990; 45: 1548-50.

Zaat JOM. Nep of echt. N=1 onderzoek. Huisarts Wet 1990; 22: 112-3.

Zaat JOM. Doen dokters te veel en weten ze te weinig. De relatie tussen kennis en het aanvragen van laboratoriumonderzoek. Poster WEON congres, Amsterdam, 1 juni 1990.

Zaat JOM. The influence of a test request form on test use of general practitioners. Poster SIMG congres Klagenfurt, september 1990.

Leden

In 1989 was er een flinke aanwas van nieuwe belangstellenden. Helaas bleek het niet voor iedereen haalbaar om actief aan de vergadering deel te nemen. Na vele jaren lidmaatschap

nam W. van Loenen afscheid als CWO-lid. De samenstelling van de CWO per 31-12-1990 is als volgt: J. de Haan, voorzitter, J. Zaat, secretaris, mw. N. Blankenstein, A.J.P. Boeke, A.W. Chavannes, mw. J.H. Dekker, G.J. Dinant, J. van Eijk, methodoloog/adviseur, A. Faas, W. van Geldorp, J. Gubbels, statisticus/adviseur, J. Hoevenaars, W. Klaassen, A. Knuistingh Neven, P. Lucassen, L. Veehof.

Joost Zaat

Ledenvergadering

In de agenda voor de NHG-Ledenvergadering d.d. 12 december 1991 is het agendapunt 'benoemingen c.q. herbenoemingen bestuursleden en statutaire commissies' weggefallen.

RECTIFICATIE

Muskens JB, Huygen FJA, Van Weel C. De prevalentie van dementie bij ouderen. Huisarts Wet 1991; 34(11): 491-9.

- Op pagina 494 begint de vierde alinea van de eerste kolom met: 'Zoals uit tabel 1 blijkt, ...'. Dit moet zijn: 'Zoals uit tabel 2 blijkt, ...'.
- Op dezelfde pagina begint de derde alinea van de tweede kolom: 'Tabel 2 geeft ...'. Dit moet zijn: 'Tabel 3 geeft ...'.

De lezer wordt aangeraden deze verbeteringen aan te brengen in het oorspronkelijke artikel.

In deze Agenda worden geen cursussen van uitsluitend regionale of lokale betekenis opgenomen. Mededelingen voor de Agenda in nummer 1 (januari 1992) moeten op uiterlijk 5 december in het bezit zijn van het redactiesecretariaat.

November

De continuïteit van de huisartsgeneeskundige zorg; verbanden leggen of doekjes voor het bloeden (*Amsterdam, 22 november*). NHG-congres.

December

First European congress on nutrition and health in the elderly (*Noordwijkerhout, 5-7 december*). Inlichtingen: Mw. R. Hoogkamer, Vakgroep Humane Voeding, Landbouwwuniversiteit Wageningen, Bomenweg 2, 6703 HD Wageningen; telefoon 08370-84214; fax 08370-83342.

Relatie-kind-partnerschap (*Rotterdam, 10 december*). Manifestatie van de Stichting Relatievoorlichting, Postbus 19083, 3501 DB Utrecht; telefoon 030-432.844; fax 030-441.094.

Gezondheidszorgonderzoekdag (*Amsterdam, 17 december 1991*). Inlichtingen: Instituut voor Sociale Geneeskunde, t.a.v. mw. B.J.M. Overdijk, Meibergdreef 15, 1105 AZ Amsterdam; telefoon 020-566.4602.

April 1992

Therapietrouw, patiëntenvoorlichting en chronische ziekten (*Amsterdam, 10 april*). Interdisciplinair congres onder auspiciën van de Nederlandse Behavioral Medicine Federatie. Inlichtingen: Vrije Universiteit, telefoon 020-548.5070 (9.00-12.00 uur).

■ **North American Primary Care Research Group 20th Annual Meeting** (*Richmond Va, 12-15 april*). Inlichtingen: May Lynn Fothergill, Box 48, Richmond Va 23298-0048.

Mei 1992

Family medicine in the 21st century (*Vancouver, 9-14 mei*). 13e WONCA-wereldcongres. Inlichtingen: NHG-bureau.

Juni 1992

■ **Referatendag Vlaams Huisartsen Instituut** (*Antwerpen, 20 juni*). Inlichtingen: Anne Marie Ryckaert, Vlaams Huisartsen Instituut, St. Hubertusstraat 58, 2600 Berchem; telefoon 09-32.3.239.7930.

Juli 1992

Meeting van de Association of University Teachers of General Practice (AUTGP) (*Manchester, 15-17 juli*). Inlichtingen: Dr. Alex Brown, Department of General Practice, Rusholme Health Centre, Manchester, M14 5NP, United

Kingdom; telefoon 09-44.61.225.6699.

Second International Congress of Behavioral Medicine (*Hamburg, 15-18 juli*). Inlichtingen: Dr. Irmela Florin, Department of Psychology, University of Marburg, W-3550 Marburg, Bondsrepubliek Duitsland; fax 09-49-6421-286.716.

1993

Quality of Care in Family Medicine/General Practice (*Den Haag, 13-17 juni*). 2nd WONCA European Regional Conference / SIMG Spring Meeting '93.

■ betekent: eerste vermelding.

Vlaamse referatendag

Op 20 juni 1992 organiseert het Vlaams Huisartsen Instituut zijn tiende referatendag. Onderzoekers krijgen op deze dag de gelegenheid hun (voorlopige) resultaten te presenteren en hierover in discussie te gaan met de deelnemers. Onderzoekers die een referaat willen houden, kunnen contact opnemen met Anne Marie Ryckaert, Vlaams Huisartsen Instituut, St. Hubertusstraat 58, 2600 Berchem; telefoon 09-32.3.239.7930.

OUDE JAARGANGEN

Huisartsen die oude jaargangen van *Huisarts en Wetenschap* willen aanbieden, en huisartsen die geïnteresseerd zijn in overname van oude jaargangen, kunnen zich wenden tot het redactiesecretariaat; beide partijen worden dan met elkaar in contact gebracht. De redactiecommissie gaat er daarbij van uit dat voor een dergelijke overname niet meer behoefte te worden betaald dan de verzendkosten. Overigens aanvaardt de redactiecommissie generlei aansprakelijkheid voor de transacties die uit haar bemiddeling mochten voortvloeien.

Aangeboden Jaargangen 1972-1985, deels ingebonden.

Gevraagd Jaargangen 1989 en 1990.

Reacties *schriftelijk* naar het redactiesecretariaat: Postbus 3176, 3502 GD Utrecht.